

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1101/2016
13.02.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Љубице Милутиновић, председника већа, Биљане Драгојевић и Весне Субић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник адвокат Александар Лазаревић из ..., против туженог ББ ДОО из ..., чији је пуномоћник адвокат Иван Мијаиловић из ..., ради поништаја решења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 бр. 2266/15 од 25.01.2016. године, исправљене решењем истог суда Гж1 бр. 2266/15 од 10.05.2016. године, у седници одржаној 13.02.2019. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 бр. 2266/15 од 25.01.2016. године, исправљене решењем истог суда Гж1 бр. 2266/15 од 10.05.2016. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова одговора на ревизију.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Основног суда у Шапцу П1 46/15 од 15.06.2015. године, одбијен је тужбени захтев да се поништи као незаконито решење директора туженог бр. ... од 26.03.2013. године, којим је тужиоцу отказан уговор о раду. Истовремено је одбијен и тужбени захтев да се обавезе тужени да уместо враћања на рад исплати тужиоцу на име накнаде штете износ од 649.864,44 динара са законском затезном каматом почев од 04.07.2014. године па до исплате. Тужилац је обавезан да туженом накнади трошкове поступка у износу од 237.750,00 динара.

Правноснажном другостепеном пресудом одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена је првостепена пресуда.

Тужилац је изјавио дозвољену и благовремену ревизију побијајући другостепену пресуду због погрешне примене материјалног права.

Тужени је доставио одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр.72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14 и 87/18 – у даљем тексту: ЗПП) и оценио да је ревизија неоснована.

У поступку нема битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. На друге битне повреде поступка, које би могле утицати на законитост правноснажне пресуде, ревизијом није указано.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог на неодређено време на пословима пластичара. Тужиоцу је 16.03.2013. године достављено писмено упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду који се односе на скривљено учињене повреде радне обавезе и дисциплине из члана 179. тач. 2. и 3. Закона о раду и одредаба Правилника о раду туженог од 21.07.2011. године (члан 39) и Правилника о радној дисциплини и понашању запослених код туженог од 30.12.2011. године (члан 2. и члан 3. тачка 11). Тужиоцу је приписано немарно и површно извршавање радних задатака, одбијање и избегавање да се попне на мердевине, да клекне, остављање недовршених послова и радних налога, иако није било речи о обимном послу већ о стандардном и уобичајеном радном ангажовању, због чега је руководилац морао да ангажује друге запослене из тима да отклањају тужиочеве пропусте и поправљају и довршавају оно што није тужилац учинио. Тужилац је 22.03.2013. године одговорио на упозорење тако што је негирао описане повреде које су му стављене на терет, уз указивање да је испуњавао обавезе иако му је то било отежано због болова у колону, што је и условило његова честа боловања. Решењем директора туженог од 26.03.2013. године тужиоцу је отказан уговор о раду из истих законских разлога који су наведени у упозорењу. У току поступка тужени је указивао да тужилац никада није предочио да има здравствене проблеме, нити се позвао на постојање професионалног обољења. Вештачењем је утврђено да тужиочево обољење колена никада није прерасло у хронично и да се не може сматрати професионалним обољењем.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилном применом материјалног права из члана 179. тач. 2. и 3. Закона о раду и општих аката туженог послодавца оценили да су испуњени услови за отказ уговора о раду дат тужиоцу. Отказни поступак спроведен је на законит начин после достављања писменог упозорења тужиоцу, због чега су судови закључили о неоснованости тужбеног захтева за поништај отказа и за накнаду штете уместо враћања тужиоца на рад.

Неосновано се тужиачевом ревизијом побијају нижестепене пресуде због погрешне примене материјалног права. Одлука нижестепених судова образложена је јасним, довољним и ваљаним разлозима, које прихвата и ревизијски суд.

Одредбама члана 179. тач. 2. и 3. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05, 61/05, 54/09...), који је био на снази у време настанка предмета спора, прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдан разлог који се односи на радну способност запосленог, његово понашање и потребе послодавца, и то: ако запослени својом кривицом учини повреду радне обавезе утврђене општим актом или уговором о раду и ако запослени не поштује радну дисциплину прописану актом послодавца односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца. Правилником о раду туженог од 21.07.2011. године у члану 39. је предвиђен отказни разлог уколико постоје оправдани разлози који се односе на понашање запосленог, непоштовање радне дисциплине и повреде радних обавеза. Правилником о радној дисциплини и понашању запослених код туженог

послодавца од 30.12.2011. године прописано је да је запослени дужан да поштује радну дисциплину, правила понашања и радне обавезе утврђене тим правилником. Уколико не поштује правила дисциплине, послодавац је према одредби члана 2. Правилника овлашћен да запосленом откаже уговор о раду у складу са законом. Одредбом члана 3. Правилника прописане су повреде дисциплине, правила понашања и радне обавезе које представљају отказне разлоге, наведене у 15 тачака, те је под тачком 11 као повреда и отказни разлог прописано „неоправдано неизвршавање радних обавеза и задатака и налога претпостављених, датих у вези са радним обавезама и задацима“. У поступку је изведеним доказима утврђено које радње и пропусти тужиоца представљају скривљено учињене повреде радне обавезе и понашање због којег не може да настави рад код послодавца. Тужилац није извршавао радне обавезе и задатке који су били у опису његових послова и који су му дати налозима руководиоца, није се довољно залагао на раду, његове послове су морали да одрађују и довршавају други запослени, обављао је телефонске разговоре у приватне сврхе и задржавао се на паузи дуже од предвиђеног радног времена, те се и вербално непримерено обраћао свом руководиоцу.

Одредбом члана 12. став 1. Закона о раду прописано је да запослени има право, између осталог, на безбедност и заштиту живота и здравља на раду, здравствену заштиту, заштиту личног интегритета и друга права у случају болести, смањења или губитка радне способности. При томе, одредбом члана 14. став 1. тачка 3. истог Закона прописано да је запослени дужан да обавести послодавца о битним околностима које утичу или би могле да утичу на обављање послова утврђених уговором о раду. Такође, одредбом члана 16. став 1. тачка 2. Закона о раду предвиђено је да је послодавац дужан да запосленом обезбеди услове рада и организује рад ради безбедности и заштите живота и здравља на раду, у складу са законом и другим прописима.

Одредбама чл. 80, 81. и 82. Закона о раду прописана је општа заштита запослених и услови под којима се обезбеђују право на безбедност и заштиту живота и здравља на раду. У том смислу је одредбом члана 80. став 3. Закона прописано да је запослени дужан да обавести послодавца о свакој врсти потенцијалне опасности која би могла да утиче на безбедност и здравље на раду. Одредбом члана 81. став 2. Закона изричито је предвиђено да запослени са здравственим сметњама, утврђеним од стране надлежног здравственог органа у складу са законом, не може да обавља послове који би изазвали погоршање његовог здравственог стања или последице за његову околину. Одредбама члана 101. Закона о раду прописана је заштита инвалида утолико што је предвиђено да је запосленом инвалиду послодавац дужан да обезбеди обављање послова према преосталој радној способности (став 1), док је запосленом код кога је, у складу са прописима о пензијском и инвалидском осигурању, утврђено да постоји опасност од настанка инвалидности на одређеним пословима – послодавац дужан да обезбеди обављање другог одговарајућег посла (став 2).

У конкретној чињеничној ситуацији, тужилац се није обраћао туженом послодавцу са захтевом за поштеду или за промену послова због ризика од погоршања његовог здравственог стања и наступања инвалидности, нити је код њега утврђено постојање професионалног обољења и смањене радне способности тј. неспособности за одређену врсту послова. Његова боловања и одсуство са рада због привремене спречености за рад услед обољевања колена нису утицали на могућност обављања послова на које је он био распоређен, нити је он на то указивао. Како се сам тужилац у том смислу није обраћао туженом послодавцу, ни тужени послодавац није имао активну обавезу у смислу члана 41. став 1. тачка 7. Закона о безбедности и здрављу на

раду да затражи мишљење службе медицине рада ради провере и оцене тужиочеве радне способности за обављање послова његовог радног места.

Према утврђеном чињеничном стању, свесно и намерно одбијање извршавања радних налога руководиоца и избегавања извршавања послова свог радног места, без оправданих разлога који би последично били везани за сопствено здравствено стање или постојање професионалног обољења, представља повреду радне обавезе и акте кршења уобичајене и прописане радне дисциплине, уз присуство непримереног понашања тужиоца према руководиоцу и запосленима, што оправдава дати отказ из разлога прописаних у члану 179. тач. 2. и 3. Закона о раду.

Околност да је отказни поступак спроведен, претходним достављањем писменог упозорења и након тога решења о отказу уговора о раду, у периоду у којем је тужилац био на боловању због привремене спречености за рад, не утиче на законитост датог отказа. Разлози отказа настали су у време тужиоцевог присуства на раду као здраве особе и запосленог који је својом свесном и вољном скривеном радњом, управо на раду, извршио повреду радне обавезе и акт непоштовања радне дисциплине. Отказ тужиоцу није дат због његове привремене спречености за рад услед болести, због чега нема места примени одредбе члана 183. тачка 1. Закона о раду у вези са неоправданошћу датог отказног разлога. Достављање самог отказног решења тужиоцу у време када се он налазио на боловању, никако не утиче на законитост донетог и побијаног отказног решења.

Како не постоје разлози због којих је ревизија изјављена, нити разлози на које ревизијски суд пази по службеној дужности, примем члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци пресуде.

Одбијен је као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова одговора на ревизију јер нису били нужни и неопходни у ревизијском поступку у смислу члана 165. став 1. у вези члана 154. ЗПП.

**Председник већа - судија
Љубица Милутиновић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић